Қазақ тілі пәні бойынша балаларды тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы
ЖШС «Иштаев Е.А. «Айгөлек» жеке бөбекжайы

«Шуақ» ортаңғы тобы
Балалардың жасы: 3 жас
Тақырып: «Ас атасы-нан»
Жоспардың құрылу кезеңі:15.04.2026 ж.
Дәйексөз: «Бірлік пен ынтымақ басты құндылық»

<table>
<tr>
<td>Қазақ тілі бойынша ұйымдастырылған оқу қызметінің қысқаша барысы</td>
<td>Балалардан, нан өнімдерінің атауларымен таныстыру,нан туралы тақпақ жаттату.
Тілдік дамытушы орта: Ортақ тақырыпта әңгімелесу. Өз бетінше кітаптарды қарауға , өтініш, ырзашылығын білдіруде сыпайы сөйлеу әдебін сақтауға үйрету.
Дидактикалық ойын: «Нан қайдан келеді?»
Балаларға нанды көрсетіп, сұрақтар қойыңыз:
Бұл не? (Нан)
Нанның түсі қандай?
Нан дәмді ме? Қарапайым әңгіме құрастыруға көмектесіңіз:
«Нан дүкеннен келеді. Нанды жейміз. Нан дәмді.»
Танымдық ойын: «Сиқырлы сөздер»
• Балаларға рөлдік ойын ұйымдастырыңыз:
    ○ Бір бала – сатушы, біреуі – сатып алушы
• Үлгі сөздер:
    ○ «Нан беріңізші»
    ○ «Рахмет»
• Балалар осы сөздерді қайталап қолданады
Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті:«Қ» дыбысын өздігінен дұрыс айтуға баулу.
Дыбыстық мәдениет («Қ» дыбысы)
Ойын: «Қ дыбысын тап»
• Сөздерді айтыңыз, бала «Қ» дыбысы бар сөзді қол көтеріп көрсетеді:
    ○ Қасық ✔
    ○ Нан ✕
    ○ Қала ✔
• Қарапайым қайталау:
    Қа-қа-қа, нан жейміз таза!
Сөздік қор:Баланың сөздік қорын дамытуда жаңылтпаштар жаттауға баулу.
Жаңылтпаш ойыны:
Қап-қап қаптаған,
Қаптағы нан тәтті екен.
• Балалармен бірге баяу, кейін жылдам айту.</td>
</tr>
</table>

	Тілдің грамматикалық құрылымы: Бұйрық райлы етістіктерді жекелей қолдануға баулу (бар,кел,айт) **Ойын: «Тыңда да орында»** Тәрбиеші бұйрық береді: • «Кел!» • «Бар!» • «Айт!» • «Ал нанды!» Балалар әрекет арқылы орындайды Байланыстырып сөйлеу:Шағын шығармалардың мазмұны бойынша алдымен сұрақтарға жауап беруге, кейіннен өздігінен қайталап айтуға баулу. Логикалық ойын: «Сурет бойынша әңгіме» Нан туралы сурет көрсетіңіз Сұрақтар: Бұл не? Балалар не істеп жатыр? Кейін бала өзі қысқаша айтады: *«Бұл нан. Балалар нан жеп отыр.»* **Күтілетін нәтиже:** Ортақ тақырыпта әңгімелеседі. «Қ» дауыссыз дыбысын өздігінен дұрыс айтады.

Мемлекеттік тілді жүзеге асыру бойынша ұйымдастырылатын мерекелерге дайындық	Сахналық элементтер
	• Қарапайым рөлдік ойындар:
	  ○ «Қонақ күту»
	  ○ «Дүкен»
	• Балалар 1–2 сөзден тұратын сөйлем айтады:
	  ○ «Сәлем!»
	  ○ «Нан бер»
	  ○ «Рахмет!»

Бала тұлғасының тіл мәдениетін қалыптастыруға ықпал ету және баланың тілге деген жеке қабілетін дамыту	**«Сөзді жалғастыр»**
	Мақсаты: тілдік қабілетті дамыту
	Ойын:
	• Тәрбиеші бастайды:
	  ○ «Нан дәмді, ал сүт…»
	• Бала жалғастырады:
	  ○ «…ақ»
	☞ Ойлау және сөз құрау дамиды

Бала тұлғасының тіл мәдениетін қалыптастыруға ықпал ету және баланың тілге деген қабілетін дамытуда дарынды балалармен жұмыс	**«Әңгімеші бала»** **Мақсаты:** өздігінен сөйлеу қабілеті **Ойын:** • Сурет беріледі (мысалы, ас, ойын, отбасы) • Бала 3–4 сөйлем құрайды:

	○ «Бұл – ана. Ана тамақ пісіріп жатыр. Бала нан жеп отыр.» ☞ Қарапайым әңгіме құрастыру дағдысы дамиды
Мемлекеттік тіл бойынша тәрбиешілер мен ата-аналарға кеңес беру жұмысы және мұғалімнің әдістемелік жұмыстануы	**Сөйлеу мәдениетін қалыптастыру** • Сыпайы сөздерді үйрету • Дұрыс дыбыстауға көңіл бөлу

Қазақ тілі пәні бойынша балаларды тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы
ЖШС «Иштаев Е.А. «Айгөлек» жеке бөбекжайы

Тобы: «ШУАҚ » ортаңғы тобы
Балалардың жасы: 3 жас
Тақырып: «Жәндіктер мен қосмекенділер әлемі»
Жоспардың құрылу кезеңі:22.04.2026 ж.
Дәйексөз:«Еңбек –қуаныш,жалқаулық-айырылмас азап» Абай

Қазақ тілі бойынша ұйымдастырылған оқу қызметінің қысқаша барысы	Балаларды жәндіктердің қазақша атауларымен таныстыру.Сөздік қорларын молайту. Тілдік дамытушы орта:дербес әрекеттерде ауызекісөйлесуге ,ортақ тақырыпта әңгімелесуге баулу. **«Бұл не?» ойыны** **Мақсаты:** жәндіктердің атауларын үйрету, сөздік қорын дамыту **Құралдар:** суреттер (қоңыз, көбелек, ара, құмырсқа) **Ойын барысы:** Тәрбиеші суретті көрсетіп: – «Бұл не?» деп сұрайды. Бала: «Бұл – көбелек» деп жауап береді. Қайталап айтуға, анық сөйлеуге үйрету. Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті: төл дыбыстарды өздігінен дұрыс және көрнекіліксіз айтуға жаттықтыру. **«Қалай дыбыстайды?»** **Мақсаты:** сөйлеудің дыбыстық мәдениетін дамыту **Ойын барысы:** Тәрбиеші: – «Ара қалай дыбыстайды?» Бала: «З-з-з» – «Шыбын ше?» – «Ж-ж-ж» Балалар дыбыстарды анық, дұрыс айтуға жаттығады. Сөздік қор:Балаларды қазақтың халық өнері туралы айту және түсіну дағдыларын қалыптастыру. **«Кім көп табады?»** **Мақсаты:** сөздік қорын молайту **Ойын барысы:** Балалардан жәндіктерді атау сұралады: – көбелек, қоңыз, ара, маса, құмырсқКім көп атаса, сол мадақталады Тілдің грамматикалық құрылымы:жуан және жіңішке түбір сөздерді ажыратуға ,оларды көпше түрде қолдануға үйрету. **Жуан сөздерге** (а, о, ұ, ы) — жуан жалғаулар (**-лар, -дар, -тар**) жалғанады.

	Жіңішке сөздерге (ә, ө, ү, і, е) — жіңішке жалғаулар (**-лер, -дер, -тер**) жалғанады. **Тәжірибелік тапсырма (Жәндіктер мен қосмекенділер):** **Қоңыз-** Қоңыз**дар, Ара-** Аралар, **Көбелек-** Көбелектер ,**Инелік-** Инелік**тер** *Байланыстырып сөйлеу:* тақырыпқа байланысты әңгімелесе білуге баулу. **Байланыстырып сөйлеу (Әңгімелесу)** Балалардың сөйлеу тілін дамыту үшін келесі сұрақтар мен сипаттамаларды қолдануға болады: **Сипаттау:** «Көбелек қандай? Оның қанаттары қандай түсті?» (Көбелек әдемі, қанаттары түрлі-түсті). **Салыстыру:** «Құрбақа мен араның айырмашылығы неде?» (Құрбақа судың жанында секіріп жүреді, ал ара гүлдердің үстінде ұшып жүреді). **Пайдасы мен зияны:** «Ара бізге не береді?» (Ара бізге бал береді). **Күтілетін нәтиже:** Балалар дыбыстарды анық, дұрыс айтады. Тақырыпқа байланысты әңгімелеседі. Төл дыбыстарды өздігінен дұрыс және көрнекіліксіз айтады.
Мемлекеттік тілді жүзеге асыру бойынша ұйымдастырылатын мерекелерге дайындық	«Бірлік, татулық» күніне балаларды дайындау
Бала тұлғасының тіл мәдениетін қалыптастыруға ықпал ету және баланың тілге деген жеке қабілетін дамыту	**«Кім көп біледі?» (Көпше түрде айту ойыны)** **Мақсаты:** Сөздерді көпше түрде дұрыс қолдануға, жуан және жіңішке жалғауларды ажыратуға үйрету. **Ойын барысы:** Мұғалім жәндіктің атын жекеше түрде айтып, допты балаға лақтырады. Бала оны көпше түрде айтып, қайта қайтаруы керек. *Мысалы:* Ара — Ара**лар** (жуан), Инелік — Инелік**тер** (жіңішке), Құрбақа — Құрбақа**лар** (жуан), Көбелек — Көбелек**тер** (жіңішке).
Бала тұлғасының тіл мәдениетін қалыптастыруға ықпал ету және баланың тілге деген қабілетін дамытуда дарынды балалармен жұмыс	**«Сиқырлы сандықша» (Сөздік қор мен сипаттау)** **Мақсаты:** Заттарды тану, олардың сын-сипаттарын дұрыс атау (тіл мәдениеті). **Ойын шарты:** Сандықшаның ішіне жәндіктердің (ойыншық) немесе қосмекенділердің мүсіндерін салыңыз. **Дарынды балаға тапсырма:** Бала сандықтан бір ойыншықты алады (мысалы, **көбелек**). Ол тек атын атап қана қоймай, оған 2-3 сипаттама беруі керек: *"Бұл — көбелек. Ол әдемі, ұшады, қанаттары түрлі-түсті"*. **Тілдік дағды:** Сөздерді өзара байланыстырып, анық сөйлеуге дағдыланады.
Мемлекеттік тіл бойынша тәрбиешілер	**Ата-аналарға арналған кеңес**

мен ата-аналарға кеңес беру жұмысы және мұғалімнің әдістемелік жұмыстануы	**Үйдегі тілдік орта:** Үйде баламен қазақ тілінде сөйлесу, бірге ертегі оқу, мультфильмдерді мемлекеттік тілде көру. **«Көргенімді айтамын» әдісі:** Көшеде, дүкенде жүргенде айналадағы заттарды қазақша атап, оған сипаттама беріп отыру (мысалы: «Мынау — үлкен, қызыл машина»). **Жағымды мотивация:** Бала қазақша сөйлегенде немесе жаңа сөз үйренгенде оны міндетті түрде мақтап, қолдау көрсету.

Қазақ тілі пәні бойынша балаларды тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы
ЖШС «Иштаев Е.А. «Айгөлек» жеке бөбекжайы

Тобы: « ШУАҚ » ортаңғы тобы
Балалардың жасы: 3 жас
Тақырып: «Киіз үй»
Жоспардың құрылу кезеңі:29.04.2026 ж.
Дәйексөз: «Ынтымақ түбі – бірлік»

Қазақ тілі бойынша ұйымдастырылған оқу қызметінің қысқаша барысы	Қазақ халқының ежелгі тұрмысы туралы білуге қызығушылықтарын оятып, жайлау, киіз үй туралы түсінік беру. Тілдік дамытушы орта: көрнекіліксіз өзіне айтылған сөздерді түсінуге баулу. Логикалық ойын: «Құлағым не естиді?» Балаларға көздерін жұмғызып, киіз үй маңындағы дыбыстарды айтып беріңіз: «Тыңдаңдаршы, киіз үйдің есігі сықырлады (с-с-с), сыртта тұлпар шауып барады (дүбір-дүбір), әжеміз күбі пісіп жатыр (гмп-гмп)». Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті: төл дыбыстардың дұрыс айтылуын нақтылау, бекіту. Тіл дамыту жаттығуы: «Дыбыстарды қайтала» Төл дыбыстарды киіз үй бөліктерімен байланыстыру: Ү — Үй (киіз үй). Ң — Шаңырақ (дөңгелек шаңырақ). Қ — Қабырға (кереге). Ғ — Сықырлауығым (есігім). Сөздік қор: тақырыпқа байланысты мақалды жаттап мәнерлі айтуды, тыңдап түсіне білуге үйрету. Мақал: *«Киіз үй – кең сарай».* Балаларға киіз үйдің іші кең, әрі жайлы екенін түсіндіре отырып, мақалды хормен қайталату. Тілдің грамматикалық құрылымы:жуан және жіңішке сөздерді ажыратуға үйрету. Сөздік ойын: «Жуан ба, жіңішке ме?» Мұғалім сөздер айтады, балалар дыбысталуына қарай қимыл жасайды: Жуан сөздер (Қолды жоғары көтеру): *Бота, Қозы, Жайлау.* Жіңішке сөздер (Қолды белге қою): *Үй, Есік, Кереге.* Байланыстырып сөйлеу: еңбек әрекеті туралы әңгімелесе білуге баулу. Әңгіме: «Анама көмектесемін» «Киіз үйдің ішін кім жинайды?» деген сұрақ төңірегінде қысқа сөйлесу. Балаларға: «Мен текемет қағамын», «Мен сандықты сүртемін» деген сөйлемдерді айтқызу. Қимылды ойын тапсырма: «Кереге жаямыз» Шарты: Балалар шеңберге тұрады.

	«Керегені жаямыз» дегенде қолдарын ұстап, шеңберді кеңейтеді. «Шаңырақты көтереміз» дегенде қолдарын жоғары созады. «Уықтарды қадаймыз» дегенде саусақтарымен ауада сызықтар сызады. Күтілетін нәтиже: Бала киіз үйдің негізгі атауларын (шаңырақ, кереге) ажырата алады; Төл дыбыстарды (Ү, Қ, Ң) еліктеу арқылы анық айтады;
Мемлекеттік тілді жүзеге асыру бойынша ұйымдастырылатын мерекелерге дайындық	«Бірлік, татулық» күніне балаларды дайындау
Бала тұлғасының тіл мәдениетін қалыптастыруға ықпал ету және баланың тілге деген жеке қабілетін дамыту	Топтық жұмыс: Грамматикалық сезім: «Үлкен-кіші» (Жуан/жіңішке дыбысқа жаттығу) Тапсырма: Заттарды сипаттау. Барысы: Үлкен аю келгенде дауысты жуан шығарып «А-а-а» деу, кішкентай қонжық келгенде нәзік «а-а-а» деу. Сондай-ақ, «Бұл — үлкен доп» (жуан айту), «Бұл — кіп-кішкентай үй» (жіңішке, еркелетіп айту). Мақсаты: Дауыс ырғағын (интонация) басқару және сөздің дыбыстық бояуын сезіну.
Бала тұлғасының тіл мәдениетін қалыптастыруға ықпал ету және баланың тілге деген қабілетін дамытуда дарынды балалармен жұмыс	Шығармашылық сөйлеу: «Суреттер сөйлейді» Тапсырма: Сюжетті суретке қарап 2-3 сөзден сөйлем құрау. Барысы: Балаға «Мынау не істеп жатыр?» деген сұрақ қою. *Жауап:* «Қыз гүл екті», «Құс ұшты». Мақсаты: Байланыстырып сөйлеуді және жеке ойын білдіру қабілетін дамыту.
Мемлекеттік тіл бойынша тәрбиешілер мен ата-аналарға кеңес беру жұмысы және мұғалімнің әдістемелік жұмыстануы	Ата-аналарға арналған кеңес: «Отбасындағы қазақ тілі» Ата-ананың қолдауысыз баланың тілді толық меңгеруі қиын. • «15 минуттық ереже»: Күніне кемінде 15 минут баламен тек қазақ тілінде сөйлесу немесе ертегі оқып беру. • Мультфильмдер мен әндер: Балаға қазақ тіліндегі сапалы мультфильмдерді көрсету (мысалы, «Балапан» арнасы). • Мадақтау: Бала бір жаңа сөз үйренсе немесе қазақша сөйлем құраса, оны міндетті түрде мақтау, ынталандыру.

Қазақ тілі пәні бойынша балаларды тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы
ЖШС «Иштаев Е.А. «Айгөлек» жеке бөбекжайы

Тобы: «Шуақ» ортаңғы тобы
Балалардың жасы: 3 жас
Тақырып: «Бір шаңырақ астында»
Жоспардың құрылу кезеңі:06.05.2026 ж.
Дәйексөз: «Бірлік пен ынтымақ басты құндылық»

Қазақ тілі бойынша ұйымдастырылған оқу қызметінің қысқаша барысы	Балалардың өз Отанына,туған жеріне деген түсініктерін кеңейту. Тілдік дамытушы орта: көрнекіліксіз өзіне айтылған сөздерді түсінуге баулу. **«Досымды тап» ойыны** Мақсаты: **балаларды достыққа тәрбиелеу, сөздерді дұрыс айтуға үйрету.** **Ойын барысы:** Тәрбиеші балаларға ұлт өкілдерінің суреттерін көрсетеді. – «Бұл кім?» – «Досыңның аты кім?» – «Бәріміз қай елде тұрамыз?» Балалар: – «Қазақстанда тұрамыз!» – «Біз доспыз!» деп жауап береді. Тақырыптық сөздер: *Отан, достық, туған жер, Қазақстан, шаңырақ, бірлік.* Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті: тақырыптық сөздерді әдеби тілдегі норманы сақтай отырып айтуға жаттықтыру «ә», «ө», «қ»,«ү», «ұ»дыбыстарының артикуляциясын, дұрыс айтуын нақтылау және бекіту.**«Қайтала және айт»** Мұғалімді анық айтып, балалар қайталайды: Әже Өрік Құс Үй Ұлт «Ә», «Ө», «Қ», «Ү», «Ұ» дыбыстарын анық айтуға жаттықтыру. Сөздік қор: баланың сөздік қорын дамытуда достық туралы тақпақ жаттату. **«Дос болайық бәріміз»** Дос болайық бәріміз, Жарасып тұр әніміз. Тату-тәтті жүреміз, Бір шаңырақ астында біз.

	Тілдің грамматикалық құрылымы:өз бетімен жай сөйлем құрастыруға, сұрақтарға жауап беруге үйрету. Байланыстырып сөйлеу: достық туралы суреттерін карастыра отырып әңгімелеп беруге дағдыландыру. **«Сұраққа жауап бер» тапсырмасы** **Мақсаты:** жай сөйлем құрастыруға үйрету. Сұрақтар: • Сен қай елде тұрасың? • Сенің досың бар ма? • Біз қандай балалармыз? Үлгі жауаптар: • Мен Қазақстанда тұрамын. • Менің досым бар. • Біз тату баламыз. **Қимылды ойын** **«Бір шаңырақ астында»** Балалар шеңберге тұрады. Музыка әуенімен жүреді. «Достар!» дегенде қол ұстасады. «Шаңырақ!» дегенде ортаға жиналады.
Мемлекеттік тілді жүзеге асыру бойынша ұйымдастырылатын мерекелерге дайындық	«Бірлік, татулық» күніне балаларды дайындау
Бала тұлғасының тіл мәдениетін қалыптастыруға ықпал ету және баланың тілге деген жеке қабілетін дамыту	**«Кім тез айтады?» ойыны** **Мақсаты:** дыбыстарды анық айтуға жаттықтыру. Тәрбиеші суреттер көрсетеді, балалар атайды: • алма • әже • үй • құс • өрік Қай дыбысты естігенін сұрау. Мысалы: «Әже» сөзінде қандай дыбыс бар?
Бала тұлғасының тіл мәдениетін қалыптастыруға ықпал ету және баланың тілге деген қабілетін дамытуда дарынды балалармен жұмыс	**«Сөйлемді аяқта» тапсырмасы** **Мақсаты:** жай сөйлем құрастыруға үйрету. Тәрбиеші бастайды: • Мен балабақшаға…

	• Мен досыммен… • Анам маған… Балалар сөйлемді аяқтайды.
Мемлекеттік тіл бойынша тәрбиешілер мен ата-аналарға кеңес беру жұмысы және мұғалімнің әдістемелік жұмыстануы	**Педагогтерге кеңес**:«Балабақшада мемлекеттік тілді тиімді қолдану» **Мақсаты:** күнделікті оқу қызметінде қазақ тілін қолдану жолдарын түсіндіру.